

Vragen en antwoorden over de Strategische Koers

OVER LLBR

Vraag: Waarom zou ik voor LLBR kiezen?

Antwoord: Omdat we eerlijk zijn over de problemen en de oplossingen. We schuiven niets voor ons uit. We kiezen voor een koers die werkt: voor inwoners, ondernemers en verenigingen. Dat is geen makkelijke koers, maar wel de enige die de gemeente toekomstbestendig maakt. Om onze ideeën te realiseren hebben we de steun van de kiezer nodig!

OVER DE STRATEGISCHE KOERS:

Vraag: Voor wie is deze Strategische Koers bedoeld? De gemiddelde kiezer zal het wellicht niet lezen.

Antwoord: De Strategische Koers is bedoeld voor iedereen die wil weten waar LLBR voor staat. We beseffen dat niet elke kiezer de gehele Strategische Koers leest, maar het geeft journalisten, raadsleden en geïnteresseerde inwoners een helder en transparant overzicht. Voor de kiezer vertalen we de kernpunten naar toegankelijke samenvattingen, presentaties en debatten. Zo kan iedereen begrijpen wat onze koers is, zonder dat men alle 95 pagina's hoeft door te nemen.

Vraag: Wat onderscheidt LLBR van andere lokale partijen op financieel beleid?

Antwoord: De Strategische Koers maakt duidelijk dat LLBR alle aspecten bij financiën en economie heeft onderzocht. Dit onderscheidt ons van andere fracties die hiervoor minder aandacht hebben. Globale benaderingen leiden zelden tot structureel resultaat.

Vraag: De Strategische Koers klinkt stevig. Is LLBR niet te somber over de financiële situatie?

Antwoord: De Strategische Koers is niet somber, maar eerlijk. Het recente BDO-rapport bevestigt precies wat wij al hebben gesignaleerd: Bodegraven-Reeuwijk staat financieel onderaan in Nederland. Wij benoemen dat niet om te dramatiseren, maar om te voorkomen dat inwoners later met veel hardere maatregelen worden geconfronteerd. De Strategische Koers van LLBR is realistisch, en niet rigide. We sturen op herstel, maar blijven luisteren en observeren.

Vraag: Jullie suggereren een noodzaak tot pijnlijke keuzes: Waarom denkt LLBR dat de huidige politieke partijen in het verleden dit hebben laten gebeuren, en waarom zou LLBR dat nu anders doen?

Antwoord: We constateren dat er in het verleden te vaak is gekozen voor uitstel en lapmiddelen. Daardoor zijn schulden opgelopen en structurele problemen blijven

liggen. LLBR wil dat anders doen door transparant te zijn over de cijfers, duidelijke drempelwaarden te hanteren en moeilijke keuzes niet langer vooruit te schuiven. We leggen scenario's open op tafel en betrekken inwoners bij de afweging. Zo voorkomen we dat pijnlijke keuzes pas komen als het te laat is, en wellicht kunnen pijnlijke keuzes zelfs worden voorkomen.

Vraag: Jullie noemen jezelf liberaal, maar pleiten tegelijkertijd voor stevige sturen en hervorming. Hoe rijmen jullie dat?

Antwoord: We zijn inderdaad liberaal, maar bovenal een lokale partij die duidelijke doelstellingen heeft voor de toekomst van deze gemeente. Dit vergt een duidelijk en stevig beleid. Dat kan zeker ook heel liberaal zijn.

FINANCIEN:

Vraag: VNG en de accountant zijn positief over de begroting 2026. Waarom is dan toch verandering nodig?

Antwoord: De accountant en VNG beoordelen of de begroting technisch klopt en voldoet aan de regels. Dat is iets anders dan beoordelen of de koers duurzaam is. De provincie kijkt naar de structurele risico's en ziet dat de schuld gaat oplopen, reserves dalen en het sociaal domein structureel te duur is. Daarom is er een Herstelplan opgelegd. LLBR kijkt naar die langere termijn: we willen voorkomen dat de gemeente straks in zwaarder toezicht komt of dat lasten verder stijgen.

Vraag: Hoe komt LLBR aan een schuldenlast van € 148,3 mln versus € 170 mln? (p. 8)

Antwoord: Dat verschil komt door peildatum en definitie. De jaarrekening 2024 toont € 148,3 miljoen euro netto schuld. In de begroting 2026 is dit hoger door toekomstige investeringen.

Vraag: Waarom kiest LLBR voor netto cijfers als standaard?

Antwoord: Wij hanteren consequent netto cijfers, zodat vergelijkingen eerlijk blijven en omdat overheden en benchmarks vrijwel altijd uitgaan van netto cijfers.

Vraag: Het college presenteert een positief resultaat van € 7,5 miljoen in 2026. Waarom zegt LLBR dat de situatie toch kwetsbaar is?

Antwoord: Omdat dat resultaat vooral bestaat uit incidentele meevallers en onttrekkingen aan reserves. Het is technisch sluitend, maar niet structureel houdbaar. De structurele risico's, sociaal domein, organisatiekracht, investeringsdruk, blijven bestaan. Dat is precies wat BDO nu ook bevestigt.

BELASTINGEN EN WOONLASTEN

Vraag: Zijn de woonlasten hier echt de hoogste van de regio?

Antwoord: Wanneer we naar de woonlasten kijken (dat is de onroerende zaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing) zit Bodegraven-Reeuwijk 22% boven het landelijk gemiddelde van 2025. En regionaal zit Bodegraven-Reeuwijk boven in de regionale bandbreedte, maar niet op het landelijke maximum. Er is nog beperkte ruimte voor indexatie, maar LLBR wil de lasten eerlijk verdelen en vooral transparant maken.

Vraag: Hoeveel ruimte ziet LLBR nog voor belastingaanpassingen?

Antwoord: De lokale lasten in Bodegraven-Reeuwijk behoren in 2026 tot de hoogste van de regio en staan landelijk in de top 15. Het ozb-tarief voor woningen van 0,1242% (2025) en 0,1123 (2026) is, landelijk gezien, hoog. Het gemiddelde tarief in 2025 bedraagt 0,0924 procent. Een vergelijking van de tarieven is echter niet erg informatief, omdat gemeenten met goedkope woningen hogere tarieven nodig hebben om een bepaalde opbrengst te krijgen dan gemeenten met dure huizen. Wanneer hiervoor wordt gecorrigeerd komt Bodegraven-Reeuwijk uit op 0,1258 (2025), tegen een landelijk gemiddelde van 0,0924 procent (2025). Dat is voor deze gemeente nog hoger. De lage woningwaarden in die gebieden kunnen de hoge ozb-tarieven dus maar ten dele verklaren.

LLBR ziet weinig ruimte voor verdere belastingenstijgingen. LLBR kiest voor transparantie en hervorming van uitgaven, in plaats van structurele lastenverzwaringen voor inwoners.

Vraag: Welke lasten willen jullie juist ontzien?

Antwoord: Bodegraven-Reeuwijk staat in 2025 op plaats 11 landelijk voor koopwoningen en plaats 15 voor huurders qua hoogte van gemeentelijke lasten. Het ozb-tarief is in 2025 0,1242% van de WOZ-waarde. Dit is hoog in vergelijking met omliggende gemeenten en dicht bij de landelijke maxima die door het Rijk en de VNG als “redelijk” worden gezien. Afvalstoffenheffing en rioolheffing liggen ook ruim boven het gemiddelde. Rioolheffing moet kostendekkend blijven dus dat biedt geen beleidsruimte. Deze belastingen wil LLBR dus ontzien.

De enige belasting die wel in aanmerking komt voor verhoging is de toeristenbelasting voor vakantieparken. Dat kan met het schrappen van het verlaagde tarief die voor deze speciale categorie nu bestaat.

OVER FINANCIËLE REALITEIT EN HAALBAARHEID

Vraag: De ambtelijke organisatie is nu een probleem. Hoe kan LLBR dit oplossen? Welke alternatieven zijn er?

Antwoord: Een goed functionerende organisatie is de basis voor elk scenario. LLBR ziet drie realistische opties. (1) gerichte versterking van cruciale teams zoals financiën, ruimtelijke ordening en sociaal domein; (2) regionale samenwerking of shared services om capaciteit en expertise te delen; en (3) duidelijke prioritering: minder projecten tegelijk, zodat de organisatie weer wat lucht krijgt. Zo bouwen we stap voor stap aan een stabiele en professionele omgeving.

Vraag: wat is een artikel 12-status?

Antwoord: Artikel 12 gaat over het aanvragen van een aanvullende uitkering op grond van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet en is een financiële noodregeling voor gemeenten in Nederland. Een gemeente krijgt dan extra geld van het Rijk omdat zij haar begroting niet meer sluitend kan krijgen. De gemeente wordt daarmee gered van financiële instorting, maar dit gaat gepaard met streng toezicht, hogere belastingen en bezuinigingen.

Vraag: Hoe onderbouwt LLBR dat het Herstelplan voldoende is om artikel 12-status te voorkomen?

Antwoord: We stellen dat alleen de volledige uitvoering van het Herstelplan een artikel 12-status kan voorkomen. We moeten nu werken aan een financiële gezonde toekomst en vitaal bedrijfsleven die investeringen voor het welzijn van onze gemeente mogelijk maakt en houdt.

Vraag: Wat betekent jullie scenario bij rentestijging concreet voor de OZB en woonlasten?

Antwoord: Het zal leiden tot een grotere schuldpositie en de noodzaak deze belastingen tot een hoger niveau te moeten brengen (vergelijkbaar met een artikel 12-status).

OVER TRANSPARANTIE EN BURGERPARTICIPATIE

Vraag: Jullie pleiten voor een open begrotingsdialoog en burger dashboards. Hoe gaan jullie dat praktisch vorm geven?

Antwoord: Een open begroting is een erg gedetailleerde manier van begroten waarbij per onderdeel wordt aangegeven wat de kosten zijn. De dialoog over een open begroting wordt vormgegeven door regelmatige en eerlijke communicatie met inwoners en ondernemers. Transparantie is geen luxe, maar noodzaak. Inwoners hebben recht op inzicht.

Vraag: wat is jullie plan om inwoners actief te betrekken bij scenario's en keuzes?

Antwoord: LLBR pleit voor uitgebreide burgerparticipatie. LLBR wil een vaste participatieparagraaf bij raadsvoorstellen; inwoners vroegtijdig meenemen in processen en besluitvorming; een denktank van betrokken inwoners; eerst gebruikmaken van

lokale kennis via een op te richten kennispool van betrokken inwoners, pas daarna externe adviesbureaus inschakelen.

Vraag: Hoe voorkomen jullie dat participatie een papieren belofte blijft?

Antwoord: Door de participatie-verordening op dit gebied aan te scherpen. LLBR voorziet dat burgerparticipatie veel verhelderende inzichten zal opleveren. Regelmatige evaluatie moet verslapping voorkomen.

SOCIAAL DOMEIN

Vraag: waarom noemen jullie het sociaal domein problematisch?

Antwoord: Onze uitgaven liggen structureel boven het landelijk gemiddelde, terwijl resultaten onvoldoende onzichtbaar zijn. We willen resultaat-indicatoren invoeren, zodat we meten of geld echt leidt tot betere zorg. Dat is geen bezuiniging, maar een hervorming.

Vraag: Welke indicatoren gaat LLBR hanteren om te meten of hervormingen werken?

Antwoord: Kies per beleidsterrein 2 à 3 kernuitkomsten voor resultaten die echt relevant zijn voor inwoners (niet alleen procescijfers). Maak ze SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden. Veranker ze in de begroting en rapportages. Zet ze naast de financiële cijfers in de programmabegroting en evalueer deze elk half jaar. Gebruik daarnaast bestaande data (CBS, GGD, gemeentelijke registraties), om te voorkomen dat je een nieuwe bureaucratie creëert. Koppel deze kernuitkomsten: laat zien hoe een investering of een bezuiniging effect heeft op de indicator.

Vraag: Zijn er in 2026 dan wel maatregelen genomen in het sociaal domein?

Antwoord: Er zijn ramingen bijgesteld, maar geen echte maatregelen. De begroting bevat geen concrete keuzes over toegang, volumes of tarieven. Daardoor blijft het sociaal domein structureel te duur. Dat is geen verwijt, maar wel een realiteit die we onder ogen moeten zien.

Vraag: Hoe borgen jullie dat zorg toegankelijk blijft, ook bij financiële krapte?

Antwoord: LLBR vindt dat de zorg altijd toegankelijk moet blijven, ook als er minder geld is. Daarom sturen wij niet zozeer op kosten, maar vooral op uitkomsten. We borgen toegankelijkheid door drie maatregelen: (1) heldere resultaat indicatoren zoals wachttijden en clienttevredenheid, (2) prioriteit voor basisvoorzieningen en kwetsbare groepen, en (3) samenwerking met regionale partners om schaalvoordelen te benutten. Zo zorgen we dat bezuinigingen niet leiden tot drempels in de toegang, maar tot efficiëntere inzet van middelen.

OVER SOCIALE IMPACT

Vraag: Jullie lijken te pleiten voor versobering van het sociaal domein. Wat betekent dit voor kwetsbare inwoners?

Antwoord: Versobering betekent niet schrappen, maar herijken: wat werkt, wat niet? We pleiten voor beter prioriteren; basisvoorzieningen en ondersteuning voor wie het echt nodig heeft blijven overeind. Wel schrappen we vooral inefficiënties en versnippering, zodat middelen terecht komen bij de mensen die ze het hardst nodig hebben. Want kwetsbare inwoners mogen niet minder zorg krijgen.

Vraag: Hoe voorkomt LLBR dat deze prioritering leidt tot sociale uitsluiting of zorgmijding?

Antwoord: We combineren cijfers met verhalen. Het Herstelplan is gebaseerd op kengetallen, maar we koppelen die aan ervaringen van inwoners via dialoogtafels en evaluaties. De menselijke maat zit in onze aanpak: we meten niet alleen geldstromen, maar ook of mensen zich geholpen voelen. Transparantie en participatie zijn voor LLBR net zo belangrijk als financiële discipline.

Vraag: Wat is jullie reactie op de kritiek dat de plannen “technocratisch” zijn en te weinig oog hebben voor de menselijke maat?

Antwoord: We stellen harde randvoorwaarden: niemand mag buiten de boot vallen. Daarom sturen we op resultaat indicatoren zoals wachttijden, bereik van kwetsbare groepen en clienttevredenheid. Als die indicatoren verslechteren, grijpen we direct in. Bezuinigingen zijn dus direct gekoppeld aan effectmeting, zodat toegankelijkheid en inclusie altijd gewaarborgd blijven.

KLEINE DORPEN/KERNEN

Vraag: In de Strategische Koers staat een paragraaf over kleine dorpen en kernen. Wat wil LLBR hiermee eigenlijk zeggen, of hieraan verbeteren?

Antwoord: LLBR vindt dat alle kernen van Bodegraven-Reeuwijk recht hebben op aandacht. Te vaak gaat de aandacht naar grotere dorpen, terwijl kleine kernen kampen met voorzieningen die verdwijnen, bereikbaarheid die onder druk staat en minder zeggenschap. We willen dat investeringen en beleid ook zichtbaar zijn in de kleine kernen: betere bereikbaarheid, behoud van basisvoorzieningen en meer inspraak voor inwoners. Dat vraagt om gerichte aandacht, niet standaardoplossingen. Zo blijft de gemeente leefbaar en inclusief.

OVER VASTGOED EN SUBSIDIES

Vraag: LLBR wil een openbaar gemeentelijk vastgoedregister. Waarom is dat nu nog niet beschikbaar?

Antwoord: Een openbaar gemeentelijk vastgoedregister is een door de gemeente bijgehouden, voor iedereen inzichtelijk overzicht van onroerende zaken (vastgoed) die eigendom zijn van de gemeente of waar de gemeente specifieke rechten op heeft. Dit register biedt transparantie over de gemeentelijke vastgoedportefeuille, zoals grond, gebouwen en andere werken. Op dit moment ontbreekt bij de gemeente hierover informatie.

Vraag: Wat is het voordeel van een openbaar gemeentelijk vastgoedregister?

Antwoord: Het vastgoedregister waarborgt dat duidelijk is wat van wie is en welke rechten of plichten er op een stuk grond of gebouw rusten (zoals erfpacht of erfdienstbaarheden). Dit voorkomt misverstanden en geschillen. Daarnaast helpt het bij het in kaart brengen van de woningvoorraad, plancapaciteit en de behoefte aan nieuwe ontwikkelingen. Verder vindt LLBR het goed om inzichtelijk maken hoe het gemeentelijke vastgoed (van gemeentehuis tot huizen van alles) wordt benut. Zo kunnen burgers en ondernemers controleren hoe het gemeente met publieke middelen en vastgoed om gaat.

Vraag: LLBR pleit voor deelname aan meer regio deals. Wat is het voordeel van regio deals?

Antwoord: Een regio deal is een samenwerking tussen het Rijk en regionale partners (gemeenten, bedrijven, onderwijs) om de brede welvaart en leefkwaliteit in een specifiek gebied te versterken. Belangrijke voordelen zijn financiële investeringen (vaak verdubbeld door het Rijk), maatwerkoplossingen voor specifieke regionale vraagstukken, en een impuls voor lokale economieën, infrastructuur en sociale inclusie. Nu loopt slechts een regio deal: Waarden van het Groene Hart. LLBR vindt dat deze gemeente hier veel meer gebruik van moet maken.

TRANSPARANTIE EN BRONNEN

Vraag: waar zijn de cijfers vandaan gehaald?

Antwoord: Uit de jaarrekening, voorjaarsnota en begroting van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk (en de programmabegroting van Woerden), en landelijke benchmarks van CBS, VNG, BDO, Coelo en It's Public. Scenario's en fusie-overzichten zijn fictief en illustratief, dat vermelden we expliciet.

Vraag: Hoe betrouwbaar zijn de benchmarks die zijn gebruikt?

Antwoord: Wij gebruiken benchmarks van doorgaans betrouwbare bronnen.

Vraag: waarom is gekozen voor indicatieve cijfers in plaats van officiële CBS-tabellen?

Antwoord: Als er officiële cijfers beschikbaar waren, zijn die gebruikt.

FUSIE-OPTIE WOERDEN

Vraag: Jullie zeggend dat fusie met Woerden een optie is, maar dat jullie ook zelfstandig herstel willen. Wat kiest LLRB nu?

Antwoord: Onze koers is herstel en zelfstandigheid. Tegelijk hebben we drempelwaarden afgesproken: als schuldquote of weerstandsratio te ver verslechtert, dan openen we een fusie-herkenning. Zo houden we transparantie en regie.

Vraag: Is de schuldenquote van Woerden ook niet hoog en dus een probleem?

Antwoord: Woerden zit rond de 175-180% schuldquote in 2025-2026, hoger dan Bodegraven-Reeuwijk. Dat komt door grote investeringen in onderwijs en infrastructuur. Per inwoner is de netto schuld vergelijkbaar. Daarom kijken wij naar beide indicatoren, niet alleen naar de quote.

Vraag: Welke drempelwaarden gebruikt LLBR om te bepalen of fusie serieus onderzocht moet worden?

Antwoord: Als de uitvoering van het Herstelplan niet goed loopt en een artikel 12-status dreigt, dan is een fusie met Woerden de serieuze overweging waard.